

Posudek bakalářské eseje

Júlia Högerová: „**Rola gýču v umení 2. polovice 20. storočia**“

Praha: FHS UK, 2022

1) Problém vlastního vymezení tématu a smyslu práce

Autorka si jako téma bakalářské práce zvolila problém, který se stala s postmodernou přitažlivý a aktuální, ale pro svou určitou kontroverznost nebývá teoretiky umění a estetiky důsledně analyzován. Kontroverze tu vyplývá z dokonce explicitně využívaných charakteristik neumělecké, respektive protiumělecké kategorie „kýč“ pro samotnou tvorbu uměleckých děl.

Kýč stojí z definice mimo hranice umění, řada umělců konce 20. století a současnosti ho však ve svých dílech tematizuje, a to buď jako prostředek irone či perzifláže, nebo jako vzdor proti stávajícím estetickým normám. Někdy se dokonce může zdát, že pokud chce badatel zůstat konzistentní, musí buď kategorii kýče odmítnout jako již disfunkční, nebo musí zpochybnit umělecká díla s podobnou povahou.

2) Otázka metodičnosti přístupu

Struktura práce vyplynula z autorčina případného rozhodnutí jednak shromáždit aktuální definice kýče a stanoviska estetiků a teoretiků k němu, jednak se v části kasuistiky věnovat příkladným uměleckým dílům využívajícím kýčovitost. Pro bakalářskou práci příhodně zvolila spektrum několika důležitých umělecko-kritických a filozoficko-estetických postojů, které se kýčem právě v dané etapě moderny a současného umění zabývají, tedy esej Clementa Greenberga *Avantagrd a kýč*, esej Hermanna Brocha *Poznámky k problematice kýče* z knihy Gilo Dorflese *Kitsch*, knihu Umberta Eca *Skeptikové a těšitelé*, knihu Tomáše Kulky *Umění a kýč* a nejmladší příspěvek, knihu Gabrielle Thullerové *Jak je poznáme? Umění a kýč*.

Pro interpretační kasuistiku opět zvolila díla od těch nejznámějších a nejdiskutovanějších autorů přistupujících k alternaci kýče v uměleckých dílech, kterými je pro současnost Jeff Koons, Damien Hirst, ale také se snaží věnovat navození tohoto problému v pop artu s dílem Andy Warhola a vlastně velmi objevně a příhodně v postoji poetismu.

3) Věcné poznámky

Autorka se věnovala zjevným a zásadním příkladům, což je pro daný formát práce jistě vhodné a přijatelné. Samozřejmě si ovšem dovedu představit ještě pečlivější vhléd do autorské základny, který by jak v zahraničí, tak v tuzemsku odhalil řadu dalších příkladů a mohl tak rozšířit kritické zhodnocení fenoménu kýče v současném umění (Paulina Skávová, Filip Kůrka, Martin Eder ad.).

4) Hodnota pramenů a poznámkového aparátu

Svoji práci autorka vybuodovala na půdorysu velmi vhodných zdrojů, které získala jak z mezinárodního odborného kontextu, tak domácího, a to jak původních prací, tak překladových. Ve výčtu nalezneme práce jak o moderně a jejím postavení v současném umění – případně s přesahem k otázkám kýče (Calinescu), práce estetické a filozofické (Beardsley, Deleuze, Bourdieu, Scruton a již zmínění Eco, Greenberg, Thullerová ...), kompendium současných stanovisek k různým otázkám estetiky (Zahrádka) a dále monografie a články věnované sledovaným umělcům (Hirst, Koons, Warhol, Hoffmeister).

Literatura je zapsaná většinou bibliograficky správným způsobem (asi je zbytečné zmiňovat překladatele zároveň s autorem, také lze nalézt i pár překlepů – např. Pierre B-**o**-urdieu apod.). Poznámkový aparát je využit k uvedení doplňujících údajů, literatura a citace jsou uvedeny patřičnými odkazy. Zdroje obrazového materiálu jsou pečlivě vybrány, jejich původ je správně označen a zahrnut v celkovém seznamu.

5) Jazyková stránka práce

Práce je napsaná odpovídajícím odborným jazykem, úroveň textu místy snižuje poněkud chvatná stylistika. Nicméně autorka formuluje většinou logicky a srozumitelně.

6) Závěrečné hodnocení

Autorka se dosud poměrně málo probádanému tématu věnovala s odvahou a potřebným soustředěním. Pracovala velmi samostatně a pohotově, při konzultacích se v připomínkách orientovala velmi bystře. Průběhem práce i konečným výsledkem potvrdila potřebnou odbornou kompetenci. Práce vykazuje dostatečnou metodičnost s využitím potřebných zdrojů, je napsána odpovídajícím odborným jazykem. Autorka dokázala dospět k určitým užitečným závěrům, které vidím především pochopení současné umělecké tvorby jako činnosti, která nadřazuje komunikační funkci ostatním funkcím, včetně té estetické.

Práci navrhuji k obhajobě, moje hodnocení je „1.

Aleš Svoboda, vedoucí práce, 17. 9. 2022